

Purim and the Korban Olah: Being "All In"

רמב"ן ויקרא – הקדמות:א

הספר הזה הוא תורת הכהנים והלויים, יבאר בו עניני הקרבנות כולן ומשמרת המשכן. כי כאשר היה ספר אחד בענין הגלות והגאולה ממנו, והשלימו בענין אהל מועד וכבוד השם אשר מלא את המשכן (שמות מ':ל"ד), צוהו בקרבנות ובשמירת המשכן שיהו הקרבנות כפרה להן ולא יגרמו העונות לסלק השכינה. וצוה בכהנים הנגשים אל י"י שיתקדשו, שהזהיר על טומאת מקדש וקדשיו, וגם שלא יהרסו לעלות אל י"י, כמו שאמר: דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית לפרוכת אל פני הכפרת אשר על הארון ולא ימות כי בענן אראה על הכפרת (ויקרא ט"ז:ב). כאזהרת: פן יהרסו אל י"י לראות ונפל ממנו רב (שמות י"ט:כ"א). ואחרי כן יגביל המשכן כהגבלת הר סיני בעת היות שם כבוד אלהי ישראל.

ויקרא פרק א

(א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ד' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יִקְרִיב מִכֶּם קֶרֶבֶן לַד' מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבֶּקָר וּמִן־הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת־קֶרְבַּנְכֶם: (ג) אִם־עֹלָה קֶרֶבֶן מִן־הַבֶּקָר זָכָר תָּמִים יִקְרִיבוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרִצְוֹן לִפְנֵי ד'. (ד) וְסַמְּךָ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הָעֹלָה וּנְרִצָּה לוֹ לַכֹּפֶר עָלָיו

מסכת יומא ל"ו

רבי עקיבא אומר אין עולה באה אלא על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה.

רש"י שם

רבי עקיבא אומר אין עולה באה כו' – טעמא מפרש בתוספתא על מה עולה באה אם על כריתות ומיתות ב"ד הרי עונשן אמור אם על לא תעשה הרי עונשן אמור מלקות הא אין עולה באה אלא על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה שאין לוקין עליו.

תוספות שם

על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה – לא ידענא אמאי לא קא חשיב כל לאוי דלא לקו עלייהו כגון לאו שבכללות ולאוי שאין בו מעשה, ונראה לי מדכתיב (ויקרא א) ונרצה לו משמע שיש לו תקנה ורצוי במקום אחר והיינו עשה שבידו לתקן לעשות סוכה ותפילין וכיוצא בהן ואם עבר יום או יומים עולה מכפרת עליו, וכן לא תעשה הניתק לעשה, וכן על חייבי מיתות ועל חייבי כריתות וחייבי לאוין חמורין היתה מכפרת אלא שיש להן כפרה אחרת שעונשן אמור אבל הני אין להם ריצוי ותקנה במקו' אחר.

רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות ג':י"ד

על חטאת עוון חטאת, ועל אשם עוון אשם, ועל העולה מתודה עוון עשה ועוון לא תעשה שניתק לעשה:

רמב"ן ויקרא א':ד'

וראיתי באגדה בויקרא רבא (ויקרא רבה ז':ג'): תני רבי שמעון בן יוחאי אין העולה באה אלא על הרהורי הלב. אמר רבי לוי מקרא מלא הוא: והעולה על רוחכם היה לא תהיה (יחזקאל כ':ל"ב) – העולה מכפרת על רוחכם, וכן באיוב הוא אומר: והעלה עולות מספר כולם כי אמר איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם (איוב א':ה) – הדה אמרה שאין העולה באה אלא על הרהורי הלב.

והטעם: שלפי שהוא חטא שאין מכיר בו אלא י"י, לפיכך כולה כליל ליי"י. ולשון: ונרצה לו יחזור אל השם הנכבד הנזכר שיתרצה לו בקרבן הזה לכפר עליו, מלשון: במה יתרצה זה אל אדניו (שמואל א כ"ט:ד'), ואור פניך כי רציתם (תהלים מ"ד:ד'), וכן רבים.

מסכת זבחים ז:

וְאָמַר רַבָּא עוֹלָה דוֹרוֹן הִיא, הִיכִי דְמִי אִי דְלִיכָא תְּשׁוּבָה {משלי כ"א:כ"ז} זָבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה, וְאִי דְאִיכָא תְּשׁוּבָה הִתְנִיא עֵבֶר עַל מְצוֹת עֲשָׂה וְשָׁב לֹא זָז מִשָּׁם עַד שְׁמוֹחֲלִים לֹא אֶלָּא שְׁמַע מִינָה דוֹרוֹן הוּא.

רש"י שם

עולה דורון היא – אינה באה לכפר על עשה כפרה ממש אלא אחר שכפרה התשובה על העשה היא באה להקבלת פנים כאדם שסרח במלך וריצהו ע"י פרקליטין וכשבא להקביל פניו מביא דורון בידו.

רש"י זבחים ו:

כיון דאי איכא כמה עשה גביה מכפרא – שהרי לא חייב הכתוב להביאו שתחייב על כל עשה ועשה אלא דורון בעלמא וכתוב ונרצה לו מלמד שנתרצה להקדוש ברוך הוא (בת"כ פ' ויקרא) אלמא כולן נתכפרו.

רמב"ן ויקרא א:ד

אבל על עשה ועל לא תעשה הניתק לעשה המזידין, שלא הזכיר בהם שום עונש ואי איפשר שלא יענש בהן, בזה ירצה העולה הזו אם יביאנה בנדבת נפש. ויתכן לומר כי בעבור שלא הזכיר בקרבנות הנדבה: לכפר עליו על שגגתו אשר שגג, כאשר בקרבנות החטא (ויקרא ה':ח'), ואמר: ונרצה. היה לרבות במשמעות הזה שיכפר על המזידים שאינם רצויים לפניו. כי השוגג אף על פי שחטא רצוי השם הוא. אם כן, אי איפשר לו לכפר במזידים זולתי על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה שלא נגזר בהם עונש, אלא שאינם רצויים למלך, שעברו על מצותו, ובמה יתרצו אל אדוניהם? בדורון הזה.

אסתר א:י"ד

וְהִקְרַב אֵלָיו כְּרֻשָּׁא שֶׁתֵּר אֲדַמְתָּא תְּרֻשִׁישׁ מְרֻס מְרֻסָּא מְמוּכָן שְׁבַעַת שְׂרִי פָּרַס וּמְדִי רְאִי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיְשָׁבִים רֵאשְׁנָה בְּמַלְכוּת.

מסכת מגילה י"ב:

כְּרֻשָּׁא שֶׁתֵּר אֲדַמְתָּא תְּרֻשִׁישׁ {אסתר א:י"ד}.

אמר רבי לוי כל פסוק זה על שום קרבנות נאמר.

כְּרֻשָּׁא אָמְרוּ מִלֹּאכֵי הַשָּׂרֵת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם כְּלוּם הִקְרִיבוּ לְפָנֵיךְ כָּרִים בְּנֵי שְׁנָה כְּדָרָה שֶׁהִקְרִיבוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ, שֶׁתֵּר כְּלוּם הִקְרִיבוּ לְפָנֶיךָ שְׁתֵּי תוֹרִין, אֲדַמְתָּא כְּלוּם בְּנוּ לְפָנֶיךָ מִזְבֵּחַ אֲדַמָּה, תְּרֻשִׁישׁ כְּלוּם שִׁימְשׁוּ לְפָנֶיךָ בְּבִגְדֵי כְהוֹנָה דְכְּתִיב בְּהוּ {שמות כ"ח:כ'} תְּרֻשִׁישׁ וְשֵׁהֶם וְיִשְׁפֹּה, מְרֻס כְּלוּם מִיְרֻסוֹ בְּדָם לְפָנֶיךָ, מְרֻסָּא כְּלוּם מִיְרֻסוֹ בְּמִנְחוֹת לְפָנֶיךָ, מְמוּכָן כְּלוּם הִכִּינוּ שְׁלַחַן לְפָנֶיךָ.

רש"י שם

פסוק זה על קרבנות נאמר – והקרוב אליו לשון הקרבת קרבן מלאכי השרת הזכירו לפני הקב"ה את הקרבנות שהקריבו ישראל לפניו לעשות להם נקמה בושתי ותבא אסתר ותמלוך תחתיה.

מסכת מגילה י"ב.

שאלו תלמידיו את רבי שמעון בר יוחאי מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור קליה? אמר להם, אמרו אתם, אמרו לו מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע, אם כן שבשושן יהרגו שבכל העולם כולו אל יהרגו, אמרו לו אמור אתה, אמר להם מפני שהשתחוו לצלם. אמרו לו וכי משוא פנים יש בדבר, אמר להם הם לא עשו אלא לפנים, אף הקדוש ברוך הוא לא עשה עמך אלא לפנים והיינו דכתיב {איכה ג'ל"ג} כי לא ענה מלבו.

רש"י שם

שהשתחוו לצלם – בימי נבוכדנצר.

מהרש"א חידושי אגדות שם

אף הקב"ה עשה עמהם לפנים והיינו כו'. ר"ל שהם לא עשו כן רק מיראת הריגה כמפורש בספר דניאל ולא עשו כן בלבם לעבוד ע"ז אף הקב"ה לא עשה עמהם רק לפנים לייראם שראוים לכליה שידאגו שיעשו תשובה ע"י כך והיינו כי לא ענה האדם מלבו אם יעשה עבירה בלי לב ויגה הקב"ה בני איש שמביא לו תוגה כדי שיעשה תשובה וינצל מן הצרה:

מסכת סנהדרין ס"א:

איתמר העובד עבודה זרה מאהבה ומיראה, אביי אמר חייב, רבא אמר פטור. אביי אמר חייב דהא פלחה, רבא אמר פטור אי קבליה עליה באלוה אין אי לא לא. סימן עב"ד ישתחו"ה למשי"ח. ואמר אביי מנא אמינא לה דתנן העובד עבודה זרה אחד העובד פו' מאי לאו אחד העובד מאהבה ומיראה.

ורבא אמר לך לא פדמתרץ רבי ירמיה.

אמר אביי מנא אמינא לה דתניא {שמות כ"ד'} לא תשתחוה להם להם אי אתה משתחוה אכל אתה משתחוה לאדם כמותך יכול אפילו נעבד כהמן תלמוד לומר {שמות כ"ד'} ולא תעבדם והא המן מיראה הוה נעבד.

ורבא כהמן ולא כהמן דאיהו גופיה עבודה זרה ולא כהמן דאילו המן מיראה והכא לאו מיראה.

תוספות סנהדרין ס"א:

וא"ת לרבא אמאי לא השתחוה מרדכי להמן, וי"ל כדאמר במדרש שהיו צלמים על לבו, אי נמי משום קידוש השם כדאמרינן בירושלמי דשביעית (פ"ד) כגון פפוס ולוליינוס אחים שנתן להם מים בזכוכית צבועה ולא קיבלו.

מסכת מגילה י"ט.

ומאן דאמר מאיש יהודי מה ראה מרדכי דאיכני בהמן על ככה דשוי נפשיה עבודה זרה ומה הגיע אליהם דאתרחיש ניסא.

שולחן ערוך יורה דעה קנ"ז:

{הגה: ודוקא אם רוצים להעבירו במצות לא תעשה, אבל אם גזרו {גזרה} שמד שלא לקים מצות עשה, אין צריך לקימו ושיהרג {ר"ן פקק במה טומנין ונ"י פקק סורר ומורה}. מיהו אם השעה צריכה לכך, ורוצה להרג ולקיימו, הרשות בידו {מהרי"ק שרש פ"ח בשם הר"ן}.

אסתר ח':ט"ז

לַיהוּדִים הַיְתֵה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשֹּׁן וַיִּקְרָא.

מסכת מגילה ט"ז:

לַיהוּדִים הַיְתֵה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשֹּׁן וַיִּקְרָא {אסתר ח':ט"ז} אָמַר רַב יְהוּדָה אוֹרָה זוּ תוֹרָה וְכֵן הוּא אוֹמֵר {משלי ו':כ"ג} כִּי נִרְמָזוּ וְתוֹרָה אוֹר שִׁמְחָה זֶה יוֹם טוֹב וְכֵן הוּא אוֹמֵר {דברים ט"ז:י"ד} וְשִׁמְחָת בְּחֻגְךָ שִׁשֹּׁן זוּ מִלֵּלָה וְכֵן הוּא אוֹמֵר {תהלים קי"ט:קס"ב} שֶׁשׁ אָנֹכִי עַל אִמְרָתְךָ. וַיִּקְרָא אֱלוֹ תַפְלִין וְכֵן הוּא אוֹמֵר {דברים כ"ח:י'} וַיִּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךְ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ וַתִּנְאֵ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגְּדוֹל אוֹמֵר אֱלוֹ תַפְלִין שְׁבָרַשׁ.

אסתר ט':כ"ז

קִיְּמוּ {וּקְבְּלוּ} (וקבל) הַיְהוּדִים וְעַל־זֶרְעֵם וְעַל כָּל־הַנְּלוּיִם עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבֹר לַהֲיוֹת עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם וְכַזְּמָנָם בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה:

מסכת שבת פ"ח.

{שמות י"ט:י"ז} "וַיִּתְּצֵבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר." אָמַר רַב אַבְדִּימִי בַר חַמַּא בַר חַסָּא מְלַמֵּד שְׁכַפָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֶת הָהָר כְּגִיגִית וְאָמַר לָהֶם אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתוֹרָה מוּטָב וְאִם לֹא שָׁם תְּהֵא קְבוּרַתְכֶם, אָמַר רַב אַחָא בַר יַעֲקֹב מִכָּאן מוֹדְעָא רַבָּה לְאוּרִייתָא, אָמַר רַבָּא אָף עַל פִּי כֵן הַדוּר קְבֻלָּה בְּיַמֵּי אַחְשָׁרוּשׁ דְּכַתִּיב {אסתר ט':כ"ז} "קִיְּמוּ וּקְבְּלוּ הַיְהוּדִים," קִיְּמוּ מֵה שְׁקִיבְלוּ כְּבָר.

רש"י שם

מודעא רבה – שאם יזמינם לדין למה לא קיימתם מה שקבלתם עליכם יש להם תשובה שקבלוה באונס. בימי אחשורוש – מאהבת הנס שנעשה להם.

רשב"א שם

מכאן מודעא רבה וכו' קימו מה שקבלו כבר. הא דאמרינן באגדה מכאן מודעא רבה, ומתרץ קבלוה בימי אחשורוש, ק"ל וכי מה קבלה זו עושה מסופו של עולם לתחילתו, אם קודם אחשורוש לא היו מצווין למה נענשו, ואם נאמר מפני שעברו על גזירת מלכם, א"כ בטלה מודעא זו, ועוד למה הצריכם לקבלה וברית. ונ"ל דמתחילה אע"פ שהיה להם מודעא מ"מ לא נתן להם את הארץ אלא כדי שיקיימו את התורה, כמו שמפורש בתורה בכמה פרשיות וכתוב ויתן להם ארצות גוים (תהלים קה, מד) וגו' בעבור ישמרו (שם, מה) וגו', והם עצמם בתחלה לא עזבו בדבר כלל ולא אמרו במודעא כלום, כאלו מסרו נפשם מעצמם אמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע (שמות יט, ח), ולפיכך כשעברו על התורה עמד והגלם מן הארץ. [אבל] משגלו יש מודעא על הדבר דכתיב (יחזקאל ב, לב) והעולה על רוחכם היה לא תהיה אשר אתם אומרים נהיה כגוים וגו' וכדאמרינן באגדת חלק (סנהדרין קה). עבד שמכרו רבו כלום יש לו עליו, לפיכך כשבאו לארץ בביאה שניה בימי עזרא עמדו מעצמן וקבלוה ברצון שלא יטענו עוד שום תרעומת והיינו בימי אחשורוש שהוציא ממות [לחיים] והיה זה חביב להם יותר מגאולת מצרים. [הכותב בעין יעקב בשם הרשב"א. ועי' בעץ יוסף שם].

שפת אמת שמות לפורים תרמ"ח

איתא בגמרא אורה זו תורה. שמחה יום טוב. ששון מילה. ויקר תפילין. וצריך ביאור. ומה שינה הכתוב את טעמו ולא פירש ליהודים הי' תורה ויו"ט ומילה ותפילין. אבל הענין הוא שזה עצמו היה הגאולה והישועה שהרגישו בני"ש זאת בנפשותם. כי התורה היא האורה. והמילה ששון. כי בוודאי אותו הדור שזכו לנסים בכח התשובה. בוודאי נתעלו נפשותם. ובאו לאמונת התורה. ונתמלאו אורה בכח התורה. וששון בכח המילה כו' וזה עצמו מה שדרשו חז"ל הדר קבלוה בימי אחשורוש. פרש"י מאהבת הנס. שמקודם היו בבחי' אמונה כמ"ש כפה עליהם ההר כו'. ועתה הבינו בעצמם חיבת התורה ומצות. וז"ש קיימו מה שקבלו כבר שמקודם הי' בחי' קבלה ואמונה ועתה נתגלה להם בפועל בנפשותם. ובאמת עמלק ימ"ש מעכב התגלות הקדושה. וכביכול מעורר גם בשמים הסתרות ודינין. כמ"ש שנשבע הקב"ה שאין שמו שלם עד שימחה שם עמלק. לכן אחר מפלת המן כתיב וחמת המלך שככה. שמקודם היה הגזירה גם בשמים. שכמו שצדיקים מעוררין עת רצון בשמים. כמו כן הרשעים מביאין כעס וחימה עליהם תפול. ואחר שנתלה שכך חמת המלך ונעשה עת רצון בשמים. ונתגלו הארות הגנוזים. ונתקרבו נפשות ישראל אל התורה. ועמלק הוא מעכב התגלות תורה שבכתב ושבעל פה. לכן כתיב כתוב זאת זכרון בספר הוא בחי' שבכתב. ושם באזני יהושע הוא שבע"פ. וכן אמר אותו רשע ודתייהם שונות לשון רבים שבכתב ושבע"פ. ועיקר התרגזנותו על שבע"פ. וזהו דתייהם שמוציאין מעצמם סייגים ומצות כמ"ש וחיי עולם נטע בתוכינו:

ריטב"א מגילה ז'.

פירשו בירוש' שכל הפושט ידו ליטול יתנו לו לומ' שנותנין לכל אדם ואין מדקדקים אם הוא עני וראוי ליתן לו שאין נתינה זו מדין צדקה גרידתא אלא מדין שמחה שהרי אף לעשירים יש לשלוח מנות ולפי' נהגו ליתן מעות פורים לגוים ואפילו עשירים שכיון שאנו נותנים לכל אדם אם לא ניתן להם שם איבה וכדתנן מפרנסין עניי גוים עם עניי ישראל מפני דרכי שלום

שו"ת כתב סופר אורח חיים סימן קמא

ואחרי הוצעת דברים אלו מצאנו להטעים טעם מצות משלוח מנות איש לרעהו להראות שמחה חדוה ורעות כדרך עושין סעודת שמחה שמשלחים לקרובים וריעים אהובים, לפמ"ש דלכן מצוה להרבות בו בסעודה ומשתה ביותר כדי להראות שלא קשה עליו עול תורה ומצות ושמח לבו עד כי הוא טוב לב משתה תמיד, ועדיין אפשר לחשוב כי לבו עליו נכאב ובשרו עליו תאבל על התורה ואוכל ושותה ע"ד תנו שכר לאובד ויין למרי נפש, ואוכל ושות' כדי שישכח רישו, לכן התחכם מרדכי והוסיף לשלוח מנות איש לרעהו מן הסעודה כדרך ששולחים איש לרעהו מסעודת שמחה שלו, ומי שמרבה סעודה כזו להודיעו צערו ולהזכירו צרתו, ואין זה אלא מי שעושה סעודה ומרבה בשתי' מפני שהוא שמח וטוב לב על הטוב אשר הטיב ה' עמו וביום טובה הוא בטוב אומר אהב ארדוף אחלק מהטוב אשר הטיב ה' עמדי לריעים אהובים השמחים בשמחתי. משו"ה תקן מרדכי מצות משלוח מנות איש לרעהו מתוך הסעודה להגלות מצפון לבו של כל א' שמרבה באכילה ושת' כי יום טובה הוא לו ואין טוב אלא תורה, כי יצאנו אז מאפילה לאורה ליהודים היתה אורה זו תורה, אחר שהושחרו פניהם האירה והיינו וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים שיעשו אותם שמחה וכו' וזכרם לא יסוף מזרעם היינו וזכרם של ימים אלו לא יסוף מזרעם שקיימו עתה מה שקבלו כבר ואז הי' באונס ועכשיו שבע רצון ע"י שאוכלים ושבעים מראים כי לרצון הוא לנו:

דברים כ"ה:י"ח

(ז) {מפטיר} זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה לָךְ עַמְלֵק בְּדַרְךָ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם: (יח) אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךָ וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל-הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עָנִף וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים

רש"י שם

(יח) אשר קרך בדרך – לשון מקרה.

דבר אחר: לשון קרי וטומאה שהיה מטמאן במשכב זכור.

דבר אחר: לשון קר וחם, צינןך והפשירך מרתיחתך, שהיו כל האומות יריאים להלחם בכם, ובא זה והתחיל והראה מקום לאחרים. משל לאמבטי רותחת שאין כל בריאה יכולה לירד לתוכה, בא בן בליעל אחד קפץ וירד לתוכה, ואף על פי שנכווה, הקרהו בפני אחרים.

Amalek is the Gematria of Safek. They put a safek into the Jews as well as non-Jews. They prevent us from being “all in.” On Purim, we look to recommit ourselves to the excitement of Judaism. We are not looking to merely “pass.” We are looking to thrive. Like the Korban Olah, we are not always looking to minimize and simply fulfill the basic requirement. In contrast, we want to give Hashem the extra present to solidify the relationship. On Purim, we give mishloach manos not because it is necessary. Rather, it is an expression of love. We are excited to be “all in.”